

σε συνεργασία με:
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Διαδικτυακό Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο - Συμπόσιο

Όψεις του σύγχρονου σχολείου: Διαχείριση της σχολικής τάξης

20 - 22 Νοεμβρίου 2020

Ιστοσελίδα του συνεδρίου: <http://4pekesat.sites.sch.gr>

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΔΟΜΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Ζουγανέλη Άννα

Σε συνεργασία με:

Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΔΟΜΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Ζουγανέλη Άννα
ΣΕΕ Π.Ε. 70,
4^ο ΠΕΚΕΣ Αττικής

Η συμμετοχή της οικογένειας αποτελεί ένα σημαντικό κομμάτι στον χώρο της Ε.Α. και η συνεργασία μεταξύ γονέα και ειδικού Παιδαγωγού θεωρείται απαραίτητη (Σούλης, 2007).

Προσδιορισμός του προβλήματος της έρευνας

Γενικότερα, τόσο από έρευνες όσο και από θεωρητικές προσεγγίσεις τα τελευταία χρόνια, εκδηλώνεται ιδιαίτερο ενδιαφέρον ως προς τη συνεργασία αλλοδαπών γονέων και δομών ειδικής αγωγής.

Έχει αναδειχτεί μια δυσκολία συνεργασίας τους λόγω γλωσσικών διαφορών και πολυπλοκότητας θεμάτων του πολιτισμικού κεφαλαίου.

Τα προβλήματα που σχετίζονται με τη συμμετοχή των μεταναστών γονέων στη διαδικασία παραπομπής, αξιολόγησης και τοποθέτησης περιλαμβάνουν ανεπάρκεια μεθόδων για:

- 1) τον προσδιορισμό πολιτισμικών και γλωσσικών διαφορών που συμβάλλουν ή αναστέλλουν την επικοινωνία μεταξύ γονέων και επαγγελματιών,
- 2) τη συλλογή πληροφοριών από τις οικογένειες με πολιτισμικά ευαίσθητες διαδικασίες,
- 3) την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων αξιολόγησης και επιλογών τοποθέτησης μέσα σε ένα πλαίσιο που να ανταποκρίνεται στα πολιτισμικά τους δεδομένα και
- 4) την ανάπτυξη και τη διατήρηση πολιτισμικά κατάλληλων μεθόδων επικοινωνίας με τις οικογένειες όταν το παιδί αρχίζει να λαμβάνει ειδικές υπηρεσίες (Barrera, Corson & Macpherson, 2003).

Ερευνητικά Ερωτήματα

- Η μελέτη προσπάθησε να δώσει απαντήσεις σε ερωτήματα που σχετίζονται με:
 - ❖ τη γλώσσα επικοινωνίας που έχουν οι δομές Ε.Α. κατά τη συμμετοχή των οικογενειών των αλλοδαπών μαθητών στην παροχή υπηρεσιών ειδικής αγωγής
 - ❖ τις πρακτικές που ακολουθούν οι δομές Ε.Α κατά τη συμμετοχή των οικογενειών των αλλοδαπών μαθητών στην παροχή υπηρεσιών ειδικής αγωγής

Μέθοδος -Δείγμα

- Στη μελέτη συμμετείχαν 194 εκπαιδευτικοί Ειδικής Αγωγής και ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό που υπηρετούσε στα ΚΕ.Δ.Δ.Υ.
- ❖ 32,5% ήταν εκπαιδευτικοί στα Τμήματα Ένταξης (Τ.Ε.),
- ❖ 33,0%, της Παράλληλης Στήριξης (Π.Σ.)
- ❖ 34,5%, ήταν εκπαιδευτικό και ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό (Ε.Ε.Π.) των ΚΕ.Δ.Δ.Υ.

Μέσα της Έρευνας- Διαδικασία Συλλογής Δεδομένων

- Η σύνταξη του ερωτηματολογίου στηρίχτηκε στο θεωρητικό πλαίσιο και σε ερωτηματολόγια που χρησιμοποιήθηκαν από άλλους ερευνητές.
- Η έρευνα διεξήχθη κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 2014-2015.

Ευρήματα

Ποια είναι η γλώσσα επικοινωνίας που χρησιμοποιείται από τις δομές Ε.Α. κατά τη συμμετοχή των οικογενειών των αλλοδαπών μαθητών στην παροχή υπηρεσιών Ε.Α.

Γλώσσες επικοινωνίας για τα αποτελέσματα αξιολόγησης/ διάγνωσης για τους αλλοδαπούς μαθητές που παραπέμπονται στις δομές ειδικής αγωγής

Γλώσσες / Συχνότητα	Εκπαιδευτικός Ε.Α. (Τ.Ε./Π.Σ.)	ΚΕ.Δ.Δ.Υ	Σύνολο
Ελληνικά/ Πάντοτε	61 /59	66	186
	96,8%/92,2%	98,5%	95,9%
Αγγλικά/ Ποτέ	51/25	57	133
	81%/39,1%	85,1%	68,6%
Γαλλικά/ Ποτέ	56/52	62	170
	88,9%/81,3%	92,5%	87,6%

Χρήση άλλων γλωσσών επικοινωνίας με τους γονείς των αλλοδαπών μαθητών που παραπέμπονται στις δομές ειδικής αγωγής

Χρήση άλλων γλωσσών	ομάδες			Σύνολο
	Τμήμα ένταξης	Παράλληλη στήριξη	ΚΕΛΔΥ	
Όχι	34	27	44	105
	54,0%	42,2%	65,7%	54,1%
Ναι	29	37	23	89
	46,0%	57,8%	34,3%	45,9%
Σύνολο	63	64	67	194
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

**Ποιες είναι οι πρακτικές που ακολουθούν οι δομές Ε.Α.
κατά τη συμμετοχή των οικογενειών των αλλοδαπών
μαθητών στην παροχή υπηρεσιών Ε.Α.**

Άλλοι τρόποι αξιολόγησης για τους αλλοδαπούς μαθητές που παραπέμπονται στα ΚΕ.Δ.Δ.Υ. ή παρακολουθούν Τ.Ε. ή έχουν παράλληλη στήριξη

Πρακτικές	Ομάδες συμμετεχόντων			Σύνολο
	Τ.Ε.	Π.Σ.	ΚΕΔΔΥ	
Δεν ξέρω	12,7%	6,3%	25,4%	14,9%
Παιδαγωγική περιγραφική έκθεση σχολείου	14,3%	0,0%	53,7%	23,2%
Οικογενειακό ιστορικό μαθητή/συνέντευξη με γονείς	73,0%	93,8%	10,4%	58,2%
Κλινική παρατήρηση	0,0%	0,0%	10,4%	3,6%
Σύνολο	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Άλλοι τρόποι πληροφόρησης σχετικά με τις οικογένειες αλλοδαπών μαθητών

Άλλοι τρόποι πληροφόρησης	Ομάδες			Σύνολο
	Τμήμα ένταξης	Παράλληλη στήριξη	ΚΕΑΔΥ	
Δεν ξέρω	7	11	19	37
	11,3%	17,2%	28,4%	19,2%
Συναντήσεις με γονείς	31	26	9	66
	50,0%	40,6%	13,4%	34,2%
Από γείτονες	4	0	1	5
	6,5%	0,0%	1,5%	2,6%
Επισκέψεις στο σχολείο	20	27	38	85
	32,3%	42,2%	56,7%	44,0%
Σύνολο	62	64	67	193
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Σε ποιές περιπτώσεις χρησιμοποιούν οι συμμετέχοντες άλλους τρόπους πληροφόρησης σχετικά με τις οικογένειες αλλοδαπών μαθητών

Περιπτώσεις άλλων τρόπων πληροφόρησης	Ομάδες			Σύνολο
	Τμήμα ένταξης	Παράλληλη στήριξη	ΚΕΔΔΥ	
Δεν ξέρω	34	49	37	120
	54,0%	76,6%	55,2%	61,9%
Όταν υπάρχει ανάγκη	6	3	16	25
	9,5%	4,7%	23,9%	12,9%
Για καλύτερη γνώση του παιδιού	11	1	9	21
	17,5%	1,6%	13,4%	10,8%
Σε τακτά διαστήματα	12	11	5	28
	19,0%	17,2%	7,5%	14,4%
Σύνολο	63	64	67	194
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

$\chi^2(6)=25,10, p < 0,001$

Συζήτηση της Μελέτης

Ο αμερικανικός νόμος για την Ειδική Εκπαίδευση (IDEA, 2004) δίνει ιδιαίτερη σημασία στις διαδικασίες που διασφαλίζουν τη συμμετοχή της οικογένειας στις διαγνωστικές υπηρεσίες ειδικής αγωγής και συμβουλεύει τους επαγγελματίες να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα που διευκολύνουν την ανοικτή και αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ των υπηρεσιών ειδικής αγωγής και των γονέων, και ειδικότερα αυτών που προέρχονται από άλλες εθνοτικές ομάδες ή ιστορικές μειονότητες εκτός της αμερικανικής (NAEYC, 2005).

Γλώσσες επικοινωνίας

Οι γλώσσες επικοινωνίας και στις τρεις δομές φοίτησης είναι μόνο τα ελληνικά σε ό,τι αφορά τα αποτελέσματα αξιολόγησης/ διάγνωσης, γεγονός που μπορεί να δυσκολεύει κάποιους γονείς που δεν έχουν επαρκή γνώση ελληνικής γλώσσας.

Πολλοί μελετητές υποστηρίζουν ότι οι επαγγελματίες του χώρου της ειδικής αγωγής, αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην αλληλεπίδραση και επικοινωνία με τους αλλοδαπούς γονείς, λόγω διαφορετικού γλωσσικού κώδικα (Salend & Salinas, 2003).

Πρακτικές που ακολουθούν οι δομές E.A. κατά τη συμμετοχή των οικογενειών των αλλοδαπών μαθητών στην παροχή υπηρεσιών ειδικής αγωγής

- Η επαφή με την οικογένεια, σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, δίνει τις πρόσθετες πληροφορίες και συμπληρώνει τα δεδομένα που απαιτούνται για την ερμηνεία και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων.
- Οι πρακτικές που χρησιμοποιούνται είναι **περίπου** ίδιες με αυτές που αφορούν τις ελληνικές οικογένειες. Τα ευρήματα αυτά είναι μάλλον ανησυχητικά καθότι διάφοροι μελετητές έχουν υποστηρίξει ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι πτυχές της πολιτισμικής ταυτότητας του παιδιού και προτείνουν οι συναντήσεις με τους γονείς των παιδιών να γίνονται με βοήθεια διερμηνέα όταν υπάρχει ανάγκη (Hardin et al., 2009).

Για τον λόγο αυτό στις ΗΠΑ, εκτός από τις οργανώσεις γονέων με παιδιά με ειδικές ανάγκες, υπάρχουν οργανώσεις που ενθαρρύνουν τους γονείς με διαφορετική κουλτούρα να χρησιμοποιούν τη νομική διαδικασία για την πρόσβαση στις υπηρεσίες E.A. (Cartledge & Dukes, 2008).

Προτάσεις

- Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών όπως και όλων επαγγελματιών που εργάζονται στην ειδική εκπαίδευση καθώς και συντονισμός προγραμμάτων και υπηρεσιών που εμπλουτίζουν την ειδική αγωγή με διαπολιτισμικά στοιχεία ώστε να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική πρόσβαση σε αυτές των αλλοδαπών μαθητών και των γονέων τους (Ευρωπαϊκός φορέας για την Ανάπτυξη στην Ειδική Αγωγή, 2011).
- Είναι απαραίτητο οι ειδικοί παιδαγωγοί να έχουν πρόσβαση και συνεχή ενημέρωση στα νεότερα δεδομένα που υπάρχουν στο πεδίο της ειδικής αγωγής αλλά και σε σύγχρονους τρόπους λειτουργίας της διεπιστημονικής ομάδας (Ευρωπαϊκός φορέας για την Ανάπτυξη στην Ειδική Αγωγή, 2011).
- Γίνεται κατανοητό ότι χρειάζεται και η χάραξη και υλοποίηση νέων, πιο αποτελεσματικών «πολιτικών», που θα εξασφαλίσουν υψηλών προδιαγραφών παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών σε αλλοδαπούς γονείς και μαθητές.

The background features a group of seven stylized human silhouettes in various colors (yellow, pink, orange, light pink, blue, light blue, and green). They are depicted in dynamic, celebratory poses: some are shouting with open mouths, some are holding megaphones, and one person in the foreground is seated in a wheelchair. The overall mood is one of joy and collective achievement.

ΤΕΛΟΣ

***ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!***